

ОБЩИНА ЗАВЕТ ОБЛАСТ РАЗГРАД

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА ЗАВЕТ В ИЗПЪЛНЕНИЕНА ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ ГРАЖДАНИ ОТ РОМСКИ ПРОИЗХОД 2018-2020г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ:

През последните няколко години в България се наблюдава работещ модел на междуетнически отношения, но проблемът с интеграцията на ромите съществува и търси своето решение в един процес, в който участниците са семейството, училището и всички обществени структури и институции.

Настоящият план за действие на Община Завет е съобразен с Областната стратегия за интегриране на ромите на територията на област Разград (2012-2020) и Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012- 2020) . Изпълнението му е насочено към:

Създаване на условия за равнопоставено интегриране на ромите и на българските граждани в уязвимо положение от други етнически групи в обществения и икономическия живот чрез осигуряване на равни възможности и равен достъп до права, блага, стоки и услуги, участие във всички обществени сфери и подобряване на качеството на живот при спазване на принципите на равнопоставеност и недискриминация.

Програмата за интеграция на уязвимите групи в община Завет е непрекъснат процес, който отчита ситуацията на тази общност в общината от социално-икономическа и демографска гледна точка.

Плана за действие беше разработен и консултиран в рамките на Общинска работна група за реализиране на местната политика за интеграция на ромите, създадена със заповед 02-09-516/13.12.2017г. на Кмета на община Завет, в рамката на програма ROMACT.

ЦЕЛ :

Стратегически цели на настоящата програма са повишаване на статуса на ромите до нивата на статуса на мнозинството от гражданите в община Завет и включване на ромите във всички форми на обществения, икономическия, културния и политическия живот на общината.

ПРИНЦИПИ, ВЪЗ ОСНОВА НА КОИТО СЕ РАЗРАБОТВА И РЕАЛИЗИРА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА:

- Равнопоставеност на всички български граждани, независимо от възраст пол, религия или принадлежност към етническа група.
- Доброволно участие и взаимодействие на всички институции и всички български граждани от общината.

• Отвореност на плана за актуализиране и допълване.
 Приоритетите, обезпечавщи дейностите в Общинската политика за интеграция на ромите са:

1. ОБРАЗОВАНИЕ
2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ
3. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ
4. ЗАЕТОСТ
5. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ
6. КУЛТУРА И МЕДИИ

II АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА

Община Завет по данни на звено ГРАО по постоянен адрес към настоящ момент наброява 14 457.

ТАБЛИЦА
НА НАСЕЛЕНИЕТО ПО ПОСТОЯНЕН И НАСТОЯЩ АДРЕС
 област РАЗГРАД община ЗАВЕТ

Населено място	Постоянен адрес	Настоящ адрес	Постоянен и настоящ адрес в същото НМ
гр. Завет	4 025	3 178	2 931
с. Брестовене	3 551	2 813	2 689
с. Веселец	1 499	985	912
с.Ив. Шишманово	535	405	339
с. Острово	2 965	2 125	2 021
с Прелез	1 169	739	697
с. Сушево	713	636	599
ОБЩО:	14 457	10 881	10 188

Административен център на общината е гр. Завет и 6 населени места влизащи в състава на общината с. Брестовене, с.Острово, с. Веселец, с. Прелез, с. Сушево, с. Ив. Шишманово.

По данни на НСИ от преброяване на населението и жилищния фонд от 2011г. ромите остават третата по големина етническа група в общината

Продължава тенденцията част от хората, които околното население назовава като роми или цигани да се самоопределят като българи , турци или др., което произтича от правото на преброяваното лице само да определи етническата си принадлежност или да не посочи такава.

Области Общини	Общо			В градовете			В селата		
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
Завет	1 021	5 091	5 110	2 955	1 477	1 478	7 246	3 614	3 632

Тези цифри са условни в действителност постоянно живеещите в общината са по малко, тъй като не малка част от населението продължава да е регистрирано в общината, но живее и работи извън региона. Трудовата миграция се разпростира не само в големите градове но и извън пределите на страната.

III ПРИОРИТЕТИ

1. ОБРАЗОВАНИЕ

Училищната мрежа на територията на общината се състои от 6 учебни заведения:

1. СОУ "Св.Св. Кирил и Методий"
2. ОУ „Христо Ботев“ с. Брестовене
3. ОУ „Христо Ботев“ с. Острово
4. ОУ „Христо Ботев“ с. Веселец
5. ОУ „Васил Левски“ с. Сушево
6. ПГЗ „Климент А. Тимирязев“ гр.Завет

В момента броят на учащите в горепосочените учебни заведения е 752.

В училищата с. Сушево и с. Веселец съществуват така наречените слети класове.

Детските заведения на територията на общината са 5 в които през 2014/15 година се обучават 334 бр. деца. По отношение на отпадналите ученици, броят им в сравнение с предходните години значително е намалял. Това показва известна отговорност от страна на родителите по отношение на необходимостта от задължително обучение на децата.

Друга съществена причина да не се посещава редовно подготвителна група и училище е ниският социален статус на учениците, както и занижената степен на грамотност и квалификация на родителите.

Затрудненото социалното положение на по – малка част от семействата от региона е предпоставка за ограничен достъп до информация и занижена култура. Всичко това обрича децата на почти нулеви възможности за развитие, а в бъдеще - до висок процент безработица, до нисък социален статус и липса на всякаква перспектива.

Целта е да се осигури задължително 100% присъствие на децата от ромския етнос в училище до завършване на основното им образование. Децата трябва да бъдат образовани, за да отговорят на европейските изисквания на пазара на труда за квалифицирана работна сила. Това е важна предпоставка за приобщаване към пазара на труда, за повишаване на здравния статус и за подобряване на условията на живот на ромите.

През последните години работата по проекти в образователната сфера дава добри резултати, защото в целевите групи са включени деца от всички етноси. Популярни са мерките за превенция с материален характер /безплатни учебници, закуски, еднократна помощ за първокласник/, но не и нематериалните /подготвителна група, целодневна форма на обучение и др./.

Има недостиг на квалифицирани кадри и административен персонал в областта на образованието за работа в мултикултурна среда и особено на работещите с деца-билингви.

Основен проблем през последните години е пълняемостта на групите и паралелките, тъй като броят на учениците е толкова колкото да съществува по една самостоятелна паралелка. Качеството на образованието в слетите паралелки е основна причина за слабо представяне и неконкурентноспособността на учениците въпреки усилията на учителите. Слабата грамотност липсата на подкрепяща среда за децата от страна на родителите им води до тяхното изоставяне в училище и в немалко случаи и до приключване на училищната

им заетост в ранна възраст.Неграмотността и недоброто владеене на български език в редица случаи се съпровожда със социални рискове, безработица бедност, липса или недостатъчни грижи за здравето и образованието на детето.

Проблема в детските заведения е същия в селата Сушево, Прелез и Веселец децата се обучават в смесени групи, това ги поставя в неравнопоставеност с децата в др. населени места където се обучават в самостоятелни групи.

При наличието на съществуващите проблеми и обстоятелства основна цел на плана в приоритет образование е:

- *Обхващане и задържане на децата и учениците от ромска и други уязвими етнически групи в образователната система*
- *Осигуряване на качествено образование*

Приоритетни направления за действие:

1.Гарантирано право на равен достъп до качествено образование, включително чрез интеграция на ромски деца и ученици в етнически смесени детски градини и училища.

2. Повишаване на качеството на образованието в обособените детски градини и училища в населени места

3. Обучение в дух на толерантност и недискриминация в детските градини и училищата.

4.Превенция на отпадане от училище и ограмотяване на неграмотни и малограмотни възрастни роми.

5.Прилагане на разнообразни форми и програми за работа с деца с трудности и дефицити в обучението и отпаднали от училище с цел тяхната реинтеграция.

6. Приобщаване и приемане на родителите роми към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот.

7. Усъвършенстване на образователните условия за качествено образование чрез квалификация на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда, интеркултурна компетентност у директорите, учителите и др. педагогически специалисти.

2.3ДРАВЕОПАЗВАНЕ

Населението в община Завет се обслужва от здравни райони гр.Разград , гр.Кубрат и гр. Исперих. В Община Завет има 4 здравни пункта.

- Общо практикуващи лекари – индивидуална практика – 2бр,
- първа обслужваща основно с. Острово,с. Брестовене и с. Веселец,
- втора обслужваща гр. Завет , с. Прелез, с. Сушево,
- дентална практика – 2бр. център гр. Завет.

Върху раждаемостта съществено влияние оказват недостатъчната материална и жилищна осигуреност на семействата, снижаването на жизнения стандарт, високото ниво на безработица сред младите възрастови групи, намаляването и застаряването на фертилния контингент, измененията във фертилното поведение и психологическата нагласа за малко деца в семейството. Ромските жени раждат два пъти повече от останалите жени в общината. Забелязва се трайна тенденция към намаляване на населението, запазва се и отрицателния естествен прираст на населението, както и неговото застаряване.Подобно структура поражда множество социални и здравни проблеми.Възрастните хора са носители на повече от едно хронично заболяване , това променя вида на здравните и социални потребности, като отправя определени изисквания към тяхното задоволяване.

Нямаме специфични заболявания, които да характеризират общината.Причините за

всички видове заболявания се дължат предимно на неправилното и нерационално хранене, неправилен режим на труд и почивка, злоупотреба с алкохол и цигари и други вредни вещества.

Във всички детски градини и училища в община Завет са обособени и оборудвани здравни кабинети, в които работят медицински сестри, назначени от общината. Едно от задълженията им е да провеждат здравни беседи както с ученици така и с техните родители. Разглеждани теми в училищата и ЦДГ са: „Лична хигиена“; „Пубертет, ранен секс и венерически заболявания“; „Вреда от тютюнопушенето“; „Защо са необходими имунизациите?“; „Превенция на ХИВ/СПИН“

Сред малцинствата в община Завет ромската общност е най-уязвима и с най- голям брой здравно неосигурени лица. Това е основна причина бременните жени от тези уязвими групи да не ходят редовно на женска консултация, след което последват нередовни детски консултации и имунизации.

Медико-социална работа с ромските жени и девойки извършва здравния медиатор на община Завет. Той постоянно контактува с ромската общност и здравните институции и е посредник, който улеснява достъпа на лица и групи в неравностойно положение до здравни грижи и социални услуги. Изключително добре се приема от ромските семейства и е в помощ при възникване на проблеми от различен характер. Извършва патронаж на рискови семейства, бременни жени и млади майки. Информира за правата и задълженията на пациентите, консултира гражданите по проблемите на семейното планиране и репродуктивно здраве.

Необходимо е да се увеличи броят на здравните медиатори, да се провеждат периодични обучения за поддържане на квалификацията им и да се осигури тяхната трайна и устойчива реализация.

Проблемите:

- Затруднен достъп до здравеопазване поради липса на доходи и осигуровки;
- Липса на постоянен денонощен достъп до специализирани медицински услуги;
- Лоши битови условия и липса на хигиени навици;
- Затруднен достъп до здравни услуги поради здравна неинформираност;
- Ранни бракове, ранни и чести раждания;
- Увеличаване на броя на болни със социално значими заболявания- сърдечносъдови, онкологични и диабет, което е предпоставка за нарастване на броя на лицата с увреждания.
- Недостатъчен брой здравни медиатори.
- липса на групови практики за първична медицинска помощ, които да осигуряват неотложна помощ на пациентите денонощно.

Приоритетни направления за действие:

1. Повишаване на здравната култура на ромите за правата и задълженията им като здравноосигурени лица под формата на лекции, беседи и др.
2. Медико-социална работа с ромските жени и девойки: семейно планиране, здравна и полова просвета, придобиване на битови знания и умения.
3. Здравно образование на майките за правилно отглеждане на децата.
4. Изграждане на хигиенни навици чрез здравна просвета.
5. Увеличаване броя на здравните медиатори с цел по-пълно обхващане и контакт с ромското население по селата.

3.ЗАЕТОСТ

На територията на общината безработицата постоянно се увеличава.

Към 31.01.2015г. във филиала на Д"БТ"Кубрат в гр. Завет са регистрирани 998 безработни лица. От самоопределилите се като роми 105, 3 са със средно образование и останалите са с основно и по-ниско. Има лица с неизяснен образователен статус поради факта, че не са представили в ДБТ документ за образование. Голяма част от ромското население е функционално неграмотно или с ниска грамотност и култура, което е причина за голямата безработица, оттам - ниски доходи и нисък стандарт на живот.

Предполага се, че е голям броят на безработните роми, които не са регистрирани в Бюрото по труда и не търсят активно работа. Рискът от безработица сред ромите е два пъти по-голям, отколкото при останалото местно население. Хората, които нямат квалификация, по-трудно намират работа. От друга страна, поради липса на постоянна заетост, младежите губят трудовите си навици.

Проблемите със заетостта и трудовите доходи обикновено са сред първите в класацията от трудности, които биват посочвани като сериозни, касаещи домакинствата на ромите. Билкарството като източник на препитание е важен начин за оцеляване на ромите в общината, въпреки че достъпът им до земя и капитал е ограничен. Внушителен е броят на лицата, получаващи основен доход от помощи, отпускани по чл. 9 от Правилника за прилагане на ЗСП – 148 човека за Община Завет.

Дирекция „Бюро по труда" – Кубрат и общинска администрация Завет активно реализира държавната политика за насърчаване на заетостта и закрила при безработица и популяризира текущите програми и насърчителни мерки за заетост.

Проблем е че, към програми за временна заетост, реализирани на територията на общината възможността за ангажиране на част от населението става все по –малка. През периода 11 от самоопределилите се като роми лица са включвани в заетост на субсидирани работни места.

Проблемите:

- Ниска заетост на хората от уязвимите общности;
- Ниски доходи на заетите лица
- Висок процент на ниско образование, което е сериозна пречка при осигуряване на работа; - Липса на квалификация;
- Младите роми нямат трудови навици и при тях се наблюдава липса на мотивация за труд.

Приоритетни направления за действие:

- 1.Насърчаване повишаване образователното равнище, квалификацията и преквалификацията на безработни роми.
- 2.Организиране на обучения за придобиване на социални умения.
- 3.Обучения за неграмотни и малограмотни възрастни роми.
- 4.Изграждане на мотивация у младите роми за труд.

4.ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Населението в община Завет живее преди всичко в собствени жилища. Като цяло жилищата на гражданите от ромски произход са разположени в различни части в населените места наред с българското и турското население. Една част от тази група обитават примитивни жилища с изключително лоши материално-битови и санитарно-хигиенни условия. Начинът на живот на ромите - да живеят в тясна семейна общност, възпрепятства интеграцията им в общността.

Жилища построени извънрегулация няма, както и лица и семейства без жилище

няма. Общински жилища няма и в момента не се строят. Всички населени места са електрифицирани и водоснабдени с месни водоизточници. В населените места в общината няма изградена канализационна система.

Обществения транспорт и периодичността на маршрутните линии не задоволява нуждите на населението.

Проблем са състоянието на улиците някои улици не са , а там където има е нужно преасфалтиране.

За децата от кварталите с концентрирано ромско население липсват детски площадки.

Проблемите:

- Неуредена собственост;
- Лоша инфраструктура /улицы нуждаещи се от възстановяване/;
- Липса на детски и спортни площадки.

Приоритетни направления за действие:

1. Решаване на въпроса с неурегулираните имоти.
2. Участие на общината в европейски проекти за подпомагане на ромите и социално уязвимите групи за изграждане на нови жилища.
3. Работа на медиатора сред ромското население за насърчаването им при поддържане на жилищната среда.
4. Изграждане на благоприятна инфраструктура в ромските квартали

5. КУЛТУРА И МЕДИИ

Дейностите в областта на културата се осъществяват от 7 читалища едното в гр. Завет другите по населените места.

В дейностите им са включени библиотечно дело, любителско творчество, организиране на обществени прояви. В тях функционират разнообразни по жанрове любителски формации за обработен фолклор , певчески групи и танцови състави. Към читалище Завет има танцов ансамбъл който е осъществил многобройни международни изяви. Към читалище Брестовене, Прелез и Сушево има певчески групи.

В началото на всяка година Общински съвет приема годишна програма за развитието на читалищната дейност в общината. Целта е да бъдат включени мероприятия, целящи взаимното опознаване на фолклорните традиции и обичаи на местно ниво, съвместно провеждане на културно- просветни програми и чествания на празниците на ромските малцинства.

Стимулиране на спортните прояви и мероприятия е приоритетна задача на ръководството на Община Завет. В общината функционират 3 футболни клуба в които има участници и от малцинствата. Не във всички населени места на общината има паркове и изградени детски площадки с оборудвания и съоръжения към тях.

Проблеми

- недостатъчен брой мероприятия с участие на ромите
- в селата децата и възрастни роми не посещават читалищата;
- сформирани на ромски музикални и др. формации;
- съвместно провеждане на традиционните празници на етносите

Приоритетни направления за действие

1. Инициране на дейности за привличане на млади хора в читалищата
2. Стимулиране на ромската общност за активно участие за обществено културния живот в общината

3. Взаимно опознаване на фолклорните традиции и обичаи на местно ниво, като се разширят певческите и танцови състави към читалищата на територията на общината.

6. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Дискриминацията е един от факторите, които възпрепятстват процеса на интеграция, а ромите нерядко са обект на различни прояви на дискриминативно отношение.

Законодателството гарантира равните възможности и защита от дискриминация за всички, независимо от тяхната етническа принадлежност, пол, възраст, здравно състояние, вероизповедание, сексуална ориентация и други признаци. Това е залегнало в Конституцията на Република България, в Закона за защита от дискриминация и в редица други закони и подзаконовни нормативни актове.

Важен фактор за противодействие на дискриминацията е участието на самите роми при взимане на решения, участието в обществени структури и граждански организации.

Първостепенна цел в тази връзка е защитата на малцинствата и тяхната интеграция в гражданското общество и на тази основа утвърждаване на добри междуетнически отношения, като необходимо условие за просперитета на общината.

Проблемите:

- Наличие на негативни поведенчески модели и прояви на дискриминация;
- Негативно влияние на медиите;
- Недостатъчна ефективност на механизмите за сътрудничество, диалог и консултации между публичния сектор, ромите, гражданските организации, работещи за интеграция на ромите.

Приоритетни направления за действие:

1. Разширяване възможностите на местната администрация да привлича и оползотворява ресурси по програми на ЕС с насоченост социализиране, приобщаване, включване на малцинствени общности във всички сфери на обществения живот.
2. Машабни разяснителни информационни кампании провеждани по темата „Интеграция на малцинствата“ за повишаване на чувствителността и нетърпимостта към прояви на дискриминация.
3. Активно взаимодействие и участие на всички обществени сектори за интегриране на етническите малцинства, създаване на обществен съвет в Община Завет.
4. Повишаване на мерките за закрила на децата роми при съблюдаване на правните механизми и работа със семействата за осъзнаване на родителските задължения за разбирание и спазване на правата на децата.
5. Насърчаване на равнопоставеността между жените и мъжете и осигуряване на предпоставки за успешна реализация и нова социална роля на ромската жена.

IV. ФИНАНСИРАНЕ, ИЗПЪЛНЕНИЕ И МОНИТОРИНГ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА

1. Планираните дейности в програмата ще бъдат финансирани от :

- Общинския бюджет;
- Бюджет читалища и училища;
- Целеви субсидии от републикански бюджет;

- Проекти по Оперативните програми;
- Проекти от български и международни финансиращи организации;
- Дарения на физически и юридически лица.
- Очаква се финансиране на тематични проекти по оперативни програми със средства от Структурни фондове и Кохезионния фонд програми на ЕС , Световната банка, Съвета на Европа и други.

2.Изпълнение на програмата.

Настоящата стратегия се приема в изпълнение на националната политика по интеграция на ромите с цел преодоляване на съществуващите предизвикателства.

Планът към нея е отворен с цел да се реагира гъвкаво при необходимост от промени.

Особено важно е участието на ромите във всички етапи на планиране и изпълнение на дейностите, както и при отчитане и популяризирането на постигнатите резултати. Планираните дейности ще се осъществяват от :

- Община Завет;
- Общински и държавни структури и институции;
- Неправителствени организации, работещи на територията на община Завет;
- Физически и юридически лица.

3.Мониторинг на програмата

Оценката по изпълнението на плана ще се осъществява от сформиранията Общинска работна група за реализиране на местната политика за интеграция на ромите, чрез мониторинг и прилагане на различни форми за наблюдение и оценка.

Целта на мониторинга е чрез систематично събиране и анализиране на информация, да се следи за постигнатите резултати от дейностите по изпълнение на целите по плановия документ.

Заинтересованите страни ще бъдат активно включени в осъществяването на оценката и наблюдението. Основните методи на мониторинга са

- Отчитане на изпълнението с мониторингов доклад
- Формиране на коригиращи мерки
- Общинска работна група за реализиране на местната политика за интеграция на ромите координира и обобщава доклада
- Докладът се приема от ОБС

V . ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА ЗАВЕТ В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯ НА ОБЛАСТ РАЗГРАД ЗА ИНТЕГРАЦИЯ НА БЪЛГАРСКИТЕ ГРАЖДАНИ ОТ РОМСКИ ПРОИЗХОД

ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ НА ДЕЙСТВИЕ

- 1. ОБРАЗОВАНИЕ***
- 2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ***
- 3. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ***
- 4. ЗАЕТОСТ***
- 5. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ***
- 6. КУЛТУРА И СПОРТ***

АХТЕР ВЕЛИЕВ

Кмет на Община

